

ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

**МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Чернігів, 7-8 листопада, 2024 р.)**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА (ЧЕРНІГІВ)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА (ТЕРНОПІЛЬ)
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ (УМАНЬ)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА (КИЇВ)
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА (ГЛУХІВ)
ПРОФЕСІЙНИЙ ЛЦЕЙ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ (ЧЕРНІГІВ)
ДЕРЖАВНИЙ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«СНОВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА»
(СНОВСЬК)
ОГРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІКУМ (РЕСПУБЛІКА ЛАТВІЯ, ОГРЕ)
ІШКОЛА ІМЕНІ ЙОГАНА БІРВІРТА (НІМЕЧЧИНА, МЕММІНГЕН)
АРІЕЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРІЕЛЬ, ІЗРАЇЛЬ)

ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Чернігів, 7-8 листопада, 2024 р.)

**Чернігів
2024**

ЗМІСТ

Секція 1

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Тетяна Белкова

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ
У СФЕРІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ НАЦІЇ 7

Віктор Васильєв, Андрій Цина

СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ШКОЛЯРІВ
РАНЬОГО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРОВАНОЇ
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ 9

Олександр Видра

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ
СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ 12

Тетяна Дудка, В'ячеслав Гребенюк

ПОБУДОВА НОВОЇ ПАРАДИГМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ 14

Андрій Уруський, Віктор Сопіга

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ
ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ
В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 16

Владислав Ющенко

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ
ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 19

Секція 2

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Альона Белан, Дарина Никипорець

АДАПТАЦІЯ ІКТ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ
ДЛЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 22

Леонід Бивалькевич

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН 25

Кирило Бондаренко, Алла Пригодій

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО
ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ 27

Андрій Урусський

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри сфери обслуговування,
технологій та охорони праці
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна

Віктор Сопіга

кандидат педагогічних наук, доцент
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Актуальність дослідження. Процес підготовки учителів технологій потребує удосконалення з урахуванням вимог сучасного суспільства. Сьогодні перед відповідними учителями постають нові виклики, адже вони повинні бути готові до педагогічної роботи різних напрямів – від пояснення елементарних ремісничих операцій до конструювання складних технічних моделей.

Виклад основного матеріалу. Процес підготовки майбутніх учителів технологій передбачає опанування ними різних фахових дисциплін. Проте, досить проблематично підготувати студента з усіх напрямів технологічного навчання. Під час своєї педагогічної роботи випускникам закладів вищої освіти доводиться інколи працювати за напрямками, до яких у них немає достатньо знань і вмінь з ЗВО, їм доводиться шукати оригінальні шляхи виходу із такої ситуації, фактично проявляти свою технічну творчість. Тому саме сформованість технічної творчості у студентів спеціальності «Середня освіта (Технології)» дає змогу сприяє педагогічній роботі випускникам, незалежно від того за якими технологічними напрямками вони працюють.

Зауважимо, що технічну творчість у студентів можна розвивати не лише під час вивчення дисципліни «Технічна творчість», а й під час інших фахових дисциплін, наприклад на заняттях з технологічного практикуму, декоративно-ужиткового мистецтва, конструювання столярно-меблевих виробів, технології меблевого виробництва тощо.

Нові виклики для учителів технологій у контексті технічної є в Новій українській школі (НУШ). Там передбачено 4-и модельні програми з технологічної освітньої галузі для 5–6-х класів і 5-ть модельних програм для 7–9 класів [1]. Кожен з учителів технологій може самостійно обрати модельну програму з врахуванням особистого досвіду, регіону в якому знаходиться школа, зацікавленості учнів та інших особливостей.

Аналіз модельних програм технологічної освітньої галузі дозволяє виокремити такі їх особливості: відсутність чітких рекомендацій щодо виробів (проектів), які є доцільними для виготовлення учнями; акцентування уваги на залученні учнів до технічного й художнього проектування й конструкторської діяльності.

Відповідно, це можуть бути практично будь-які вироби для учнів 5–6-х класів, але й одночасно які відповідатимуть як змісту так і виду навчальної діяльності тієї або ж іншої модельної програми. Серед таких об'єктів праці можуть бути й проекти з технічної творчості – стендові моделі. Так, А. Уруським [2] запропоновано виготовлення стендових моделей з використанням доступних, нетипових матеріалів. Як приклад, він пропонує для виготовлення стендових моделей плотів такі матеріали – бамбукові палички для суши, бамбукові палички-шампури для шашлику.

Однією з переваг використання таких матеріалів, виокремлених автором, є незначна кількість технологічних операцій з виготовлення виробу – моделі плоту. На нашу думку, акцентування уваги на незначній кількості технологічних операцій з виготовлення проекту є актуальним для учнів будь-яких класів середньої школи. Так, з досвіду власної роботи у закладах загальної середньої освіти, а також на основі опитування вчителів технологій м. Тернополя та Тернопільської області, можна зазначити, що процес виготовлення проекту учнями не повинен бути занадто тривалий. Оптимальною є тривалість виготовлення виробу від 3-х до 6-ти тижнів. І чим молодшими є учні середньої школи тим тривалість виконання одного повинна бути меншою. Це обумовлено тим, що занадто тривалий проміжок часу з виконання проекту може призвести до втрати зацікавленості учнями.

Серед технологічних операцій, які необхідні для виготовлення моделі плоту можуть бути такі: різання; зачищення; з'єднання; виготовлення різноманітних додаткових конструктивних елементів для плоту тощо. Відповідно, використання цих матеріалів не дозволить повноцінно спростити процес виготовлення моделі плоту і звести його лише до з'єднання деталей між собою. Це дозволить учням приймати активну участь практично у повноцінному процесі з виготовлення стендової моделі плоту.

Додатковою перевагою у використанні таких матеріалів, на нашу думку, є той факт, що учні можуть побачити нетипове використання таких матеріалів. Це дозволить не лише розширити кругозір учнів, але й потенційно спонукатиме їх і надалі шукати виходи із подібних ситуацій (технічних завдань). Зокрема, пропонувати окремі види готової продукції для використання їх у якості заготовин для виготовлення виробів.

Водночас, використання таких матеріалів для виготовлення стендових моделей плотів можуть мати і певні недоліки. Одним із таких недоліків є розміри самих паличок, а саме їх товщина (діаметр паличок). Це вимагатиме від учнів 5–6-х класів додаткових зусиль у координації

рухів. Окрім того, як зазначалося вище, варто передбачити, щоб тривалість виконання проєкту (виготовлення виробу) не була тривалою.

З врахуванням вище означеного, можна зазначити, що доцільно продумати процес конструювання моделей плотів учнями наперед. Відповідно, майбутні учителі технологій повинні бути готові до такої педагогічної діяльності, вміти спланувати технологічний процес їх виготовлення учнями різних класів середньої школи. У процесі підготовки майбутніх учителів технологій доцільно розвивати їх технічну творчість шляхом залучення студентів не лише до стендового моделювання з використанням нетипових матеріалів, але й проєктування потенційної технологічної послідовності їх виготовлення учнями.

У цьому контексті студенти повинні здійснити: розробку конструкції стендової моделі з використанням нетипових матеріалів; планування технологічного процесу з виготовлення стендової моделі; виготовлення стендової моделі; проєктування додаткових пристосувань для спрощення процесу виготовлення виробу.

Такий підхід на нашу думку дозволить максимально передбачити послідовність виготовлення об'єктів проєктування технічної творчості учнями і уникнути певних труднощів з якими вони можуть зустрітись під час безпосереднього виготовлення виробів. Наприклад, якщо при виготовленні стендової моделі плота в учнів потенційно можуть виникнути труднощі у з'єднанні деталей між собою, відповідно майбутні учителі технологій також повинні це передбачити і спроектувати додаткове пристосування, яке б спростило такий процес.

Висновки. Можемо констатувати, що підготовка майбутніх учителів технологій до навчання учнів технічної творчості в умовах НУШ повинна передбачати не лише формування досвіду з виготовлення виробів (виконання проєктів) різної складності з різних конструкційних матеріалів, але й вміти також передбачити технологічну послідовність їх виготовлення учнями. Це дозволить зберегти зацікавленість учнів до предмету загалом, до виконання проєкту і сприятиме розвитку їх технічній творчості.

Література

1. Модельні навчальні програми для 5–9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року). URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku> (дата звернення: 28.10.2024)

2. Уруський А.В. Аспекти технічної творчості у підготовці майбутніх учителів технологій в умовах нової української школи. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти : матеріали VIII всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 25–26 квітня 2024 р.)*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2024. С. 217-218. URL : <https://drive.google.com/file/d/14neetH3nMK26cT6TrptiqOvLbcTaGpw/view>. (дата звернення: 28.10.2024)